

Stichting voor Bodemkartering
Wageningen
Staringgebouw
Lawickse Allee 136
Tel. 08370 - 6333

BIBLIOTHEEK
STARINGGEBOUW

(047.1)781 II

Rapport nr. 787d

KORTE TOELICHTING OP DE BODEMKAART SCHAAL
1 : 50 000 VAN DE GEMEENTE CULEMBORG

door J.A. v.d. Hurk

Wageningen, augustus 1968

N.B. Niets uit dit rapport mag zonder toestemming van de
Stichting voor Bodemkartering worden vermenigvuldigd
of in andere publikaties worden overgenomen.

30 SEP 1968

JSW 195202-02

VOORWOORD

In opdracht van het Bureau voor planologisch onderzoek en advies Dr. J.A. Launspach te Arnhem werd een globale bodemkaart schaal 1 : 50 000 met korte toelichting samengesteld van de gemeente Culemborg.

De benodigde gegevens werden verkregen uit:

Bodemkaart van Nederland, schaal 1 : 50 000

Blad 39 West 1968 (in afwerking)

Stichting voor Bodemkartering.

"De bodemgesteldheid van het ruilverkavelingsgebied Lek en Linge",
rapport nr. 670, 1967, Stichting voor Bodemkartering.

Bodemkaart met toelichting werd samengesteld in juli 1968
door J.A.v.d.Hurk, onder leiding van Ir. G.J.W. Westerveld.

DE ADJUNCT-DIRECTEUR,

Ir. R.P.H.P. van der Schans.

Toelichting op de bodemkaart van de gemeente Culesborg

De gemeente Culesborg ligt aan de zuidelijke oever van de Lek in het rivierenlandschap van de Rijn. De voorkomende gronden bestaan voor een groot deel uit konkleigronden en verder uit kleinere oppervlakten stroomgronden, uiterwaardgronden, oude cultuurgronden en overslaggronden.

Vóór de bedijking (ca. 1200) verplaatsten de rivierlopen zich regelmatig en werden de tussengelegen gebieden bij hoge waterstanden overstroomd. In dit zgn. meanderende rivierensysteem is voor een groot deel de huidige bodemopbouw ontstaan.

Met het rivierwater worden zand- en kleideeltjes meegevoerd, die bij een afname van de stroomsnelheid tot bezinking kwamen. In de stroombedding en naaste omgeving waar de stroomsnelheid van het water nog vrij groot was, kwam het zandige materiaal tot afzetting. De stroomgronden zijn grotendeels uit dit materiaal opgebouwd.

Verder van de rivier af kwamen de fijnere kleideeltjes van de konkleigronden tot bezinking.

Na de bedijking vond alleen buitendijks, in de zgn. uiterwaarden nog afzetting van materiaal plaats. Ter plaatse van dijkdoorbraken zijn de zgn. overslaggronden ontstaan.

De hoogteligging van de binnendijkse gronden varieert van $\pm 1\frac{1}{2}$ à 2 m +NAP in het gebied van de stroomgronden tot $\pm \frac{1}{2}$ à $1\frac{1}{2}$ m +NAP in dat van de konkleigronden. De hoog opgeslibde uiterwaardgronden liggen ± 3 à 4 m +NAP.

De hoog gelegen kalkrijke stroomgronden (kaarteenhed 1) bestaan uit zware zavel en lichte klei ($17\frac{1}{2}$ - 35 % lutum¹⁾), plaatselijk op zand binnen 120 cm. De hoogste grondwaterstand, voornamelijk voorkomend in de winter maanden, ligt bij deze gronden veelal dieper dan 40 cm -mv. Het zijn zeer goede gronden voor akkerbouw en fruitteelt.

De lager gelegen overwegend kalkrijke stroomgronden (kaarteenheden 2 en 3) bestaan eveneens uit zware zavel en lichte klei ($17\frac{1}{2}$ - 35 % lutum). Hier komt de grondwaterstand regelmatig ondieper dan 40 cm -mv voor. Een deel van deze gronden (kaarteenhed 3) heeft binnen 80 cm -mv een gans zware kalkarme (kon)kleilaag. Bij een goede waterbeheersing behoren ook deze gronden tot de goede gronden voor akkerbouw en fruitteelt.

¹⁾ lutum = minerale delen kleiner dan 2 µm (µm = micron = 0,001 mm)

Op de stroomruggen komen plaatselijk oude cultuurgronden voor. Deze hoog gelegen gronden waren reeds voor de bedijking in cultuur en hebben een donkere bovenlaag die rijk is aan organische stof en soms ook aan fosfaat.

De grijze kalkarme kookleigonden bestaan uit zware klei (>35 % lutum) en zijn binnendijs de laagst gelegen gronden. Over een vrij grote oppervlakte komt binnen 120 cm -mv veen in de ondergrond voor. Het zijn natte gronden met een hoogste grondwaterstand ondieper dan 40 cm -mv. Ze zijn overwegend als grasland in gebruik en daarvoor ook het meest geschikt.

De uiterwaardgronden, alleen voorkomend langs de Lek, bestaan overwegend uit hoog gelegen kalkrijke zavel en lichte klei (8-35 % lutum). Plaatselijk kunnen laag gelegen oude stroomraden (strangen) voorkomen.

De overslaggronden bestaan hoofdzakelijk uit grofzandige lichte zavel (8 - 17½ % lutum).

Bron: Stichting voor Bodemkartering, Wageningen

Opmerking: Van deze gemeente zijn meer gedetailleerde bodenkundige gegevens beschikbaar bij de Stichting voor Bodemkartering.

Onderwerp:

Bodemgesteldheid

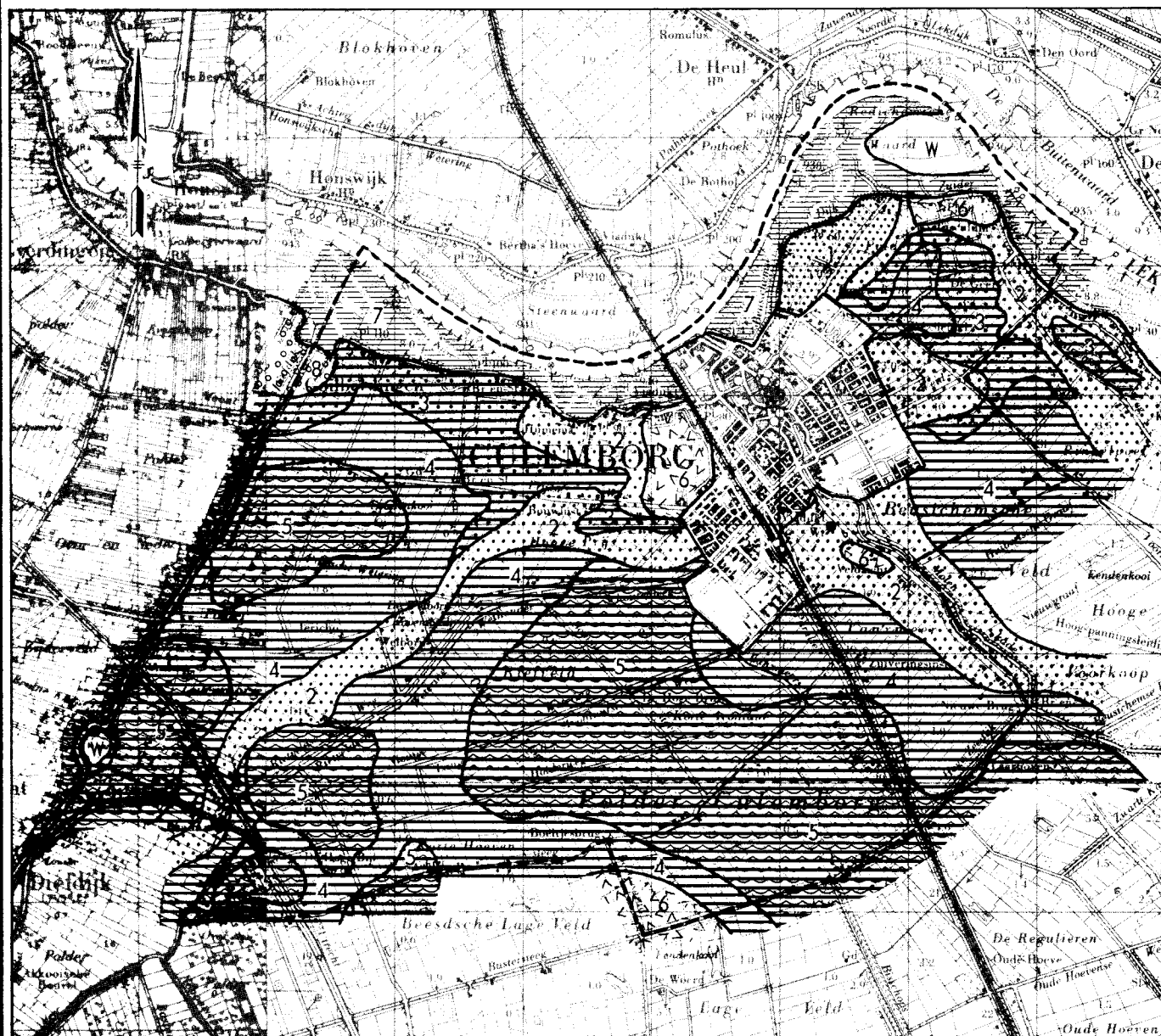
Nummer

Datum:

Groep:

Blad:

Bodemkaart

Legenda

Stroomgronden (overwegend kalkrijk)

Hooggelegen zavel en lichte kleigronden

Lager gelegen zavel en lichte kleigronden

Lager gelegen zavel en lichte kleigronden
binnen 80 cm op komklei

Komkleigronden (overwegend kalkarm)

Laag gelegen zware kleigronden

Laag gelegen zware kleigronden
binnen 80 cm op veen.

Overige gronden en onderscheidingen

Oude cultuurgronden

Uiterwaardgronden

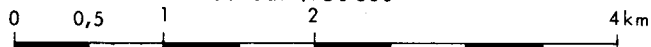
Overslaggronden

Kern

Grens van de gemeente

Open water

Schaal 1:50 000

Bron: Stichting voor Bodemkartering, Wageningen